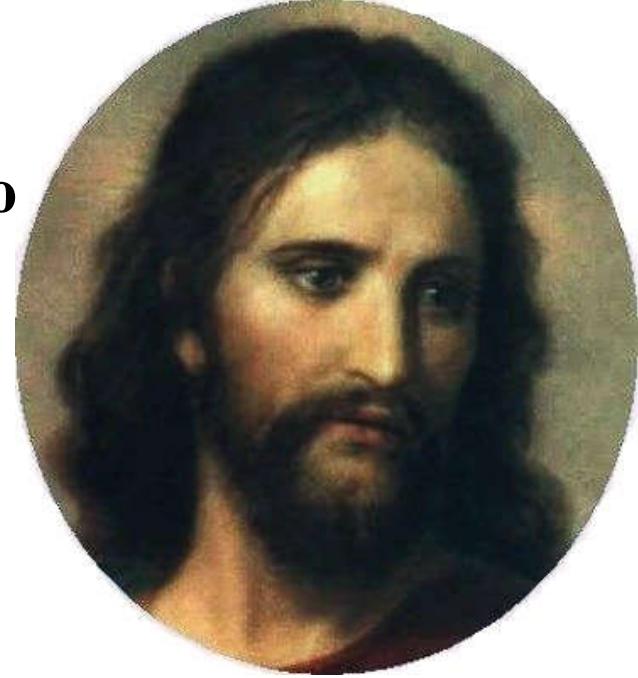

Isus Krist je lice Očeva milosrđa

Papa Franjo

Milosrđe u Bibliji

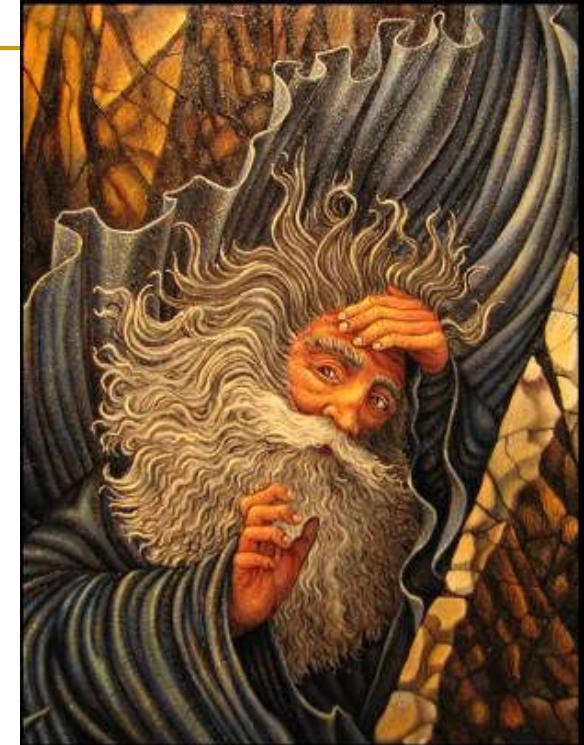
*Osmi nacionalni susret
djelatnika i suradnika
u pastoralu Roma*

Kuća Rehobot, 5. 11. 2016.

p. Niko Bilić, SJ   <http://amdg.eu>

Objava Božjega srca

- יהוה (Izl 34,6) sam izgovara
- = **milosrdan** (**רָחֵם raham**),
milostiv (**חִנַּן hanan**),
spor na srdžbu, bogat:
privrženošću (**חֶסֶד hésed**
povezanost, sućut) i pouzdanošću (34,6)
  - *Nosi* (= opričta) krivnju, prijestup, grijeh (7)
- **רָחֲמִים rahamim** – nježna majčinska utroba, u kojoj se život rađa, hrani, čuva, raste

Davidovo kajanje u Ps 51

- Početak molitve u 51,3:
- A) **Smiluj** mi se (*חָנָן hanan* v3)
  - Zaziv **Milostivom** (*חָנָן hanan* Izl 34,6)
  - Mjera smilovanja u v3:
- B) “**milosrđe**” Božje (v3a)
  - = vječna je *ljubav* njegova
(Ps 118; 136)
- **חסד hésed** (Izl 34,6)
- C) “**veliko smilovanje**” (3b)
- **רְחִמִּים rahamim** (3b usp. Izl 34,6)

Pouka proroku

- Poznaje Zakon (4,2):
- *Milosrdan, milostiv, spor na srdžbu, bogat dobrotom* (Izl 34,6)
- Jona dodaje (Jon 4,2):
- Brzo se sažališ (**נִיחָם** niḥam)
- Realno o svojoj duši:
- Htio sam pobjeći (2)
- Na kraju prvi govor koji sluša (4,10s)
- smilovanje: bršljan ⇔ stotinu tisuća ljudi

Kristovo milosrđe

- Molba gubavca (Mk 1,40) :
  - “Ako hoćeš možeš me očistiti”
  - A) ganuće u Srcu Isusovu = milosrđe, smilovanje
(σπλαγχνίζομαι [splanhnízomai]
Mk 1,41)
  - cjelovita osobna zauzetost,
majčinska brižna ljubav (12x u Evandjeljima)
  - B) Pružena ruka
    - Dodir Utjelovljenoga

Isusova metoda

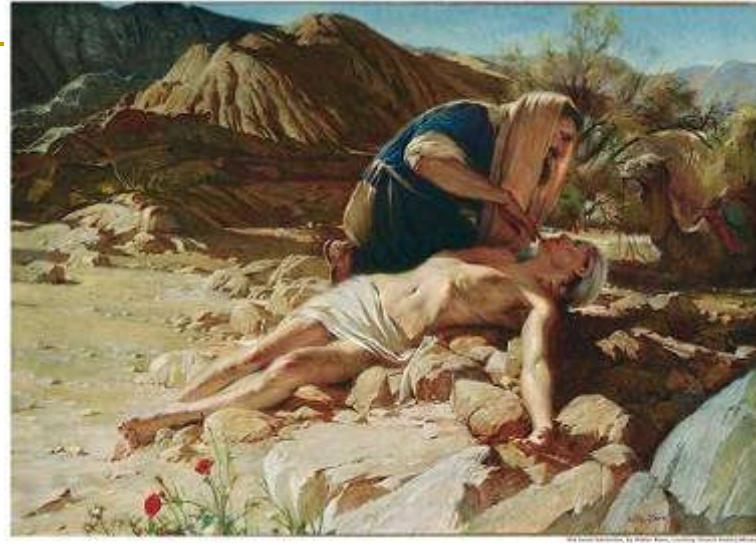
- C) izjava i zapovijed
(Mk 1,41):
- Hoću! (Usp. v40)
- Budi *očišćen!*
- passivum divinum
  - Moj Otac... čisti (Iv 15,1s)

Moved with pity, He stretched out his hand and touched him and said to him, “Be clean.” Mark 1:41

Pouke o milosrđu

- Utjelovljeno milosrđe
- **σπλαγχνίζομαι**
[splanhnízomai] (Lk 10,33; 15,20)
  - Samarijanac u Lk 10,33s:
- vidi, sažali se (33);
dođe do (33), pristupa (34)
  - ⇔ Vidi, zaobilazi, *odlazi* (31s)
- Iskazao milosrđe (**ἔλεος** 37)

Milosrdni otac

- **O tac *milosrdan*
(Lk 15,20)**
- **Za mlađega –
neverbalno:**
- **Trči, grli ga, ljubi (20),
daje obuću (22)**
- **Za starijega:**
- **Izlazi i sokoli (28), sluša (29s), ispravlja (31s)**

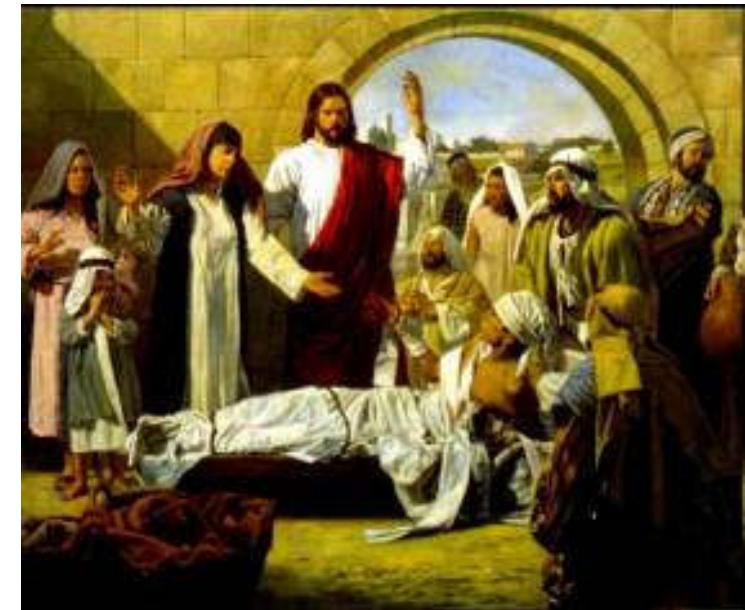
Isus i bolesnici (Mt 14,14)

- Mnoštvo dolazi pješke
- Isus *ganut, smililo mu se* (*σπλαγχνίζομαι*)
- *Liječi* (*θεραπεύω*) njihove bolesnike (14)
  - “kojima je bilo slabo”
- Terapija = posluživanje, skrb (14)

Isus i udovica iz Naina (Lk 7,12-17)

- Žena bez obiteljskoga oslonca (Lk 7,12)
- Majka prati dijete do groba (7,12)
  - Plače, Isus vidi (Lk 7,13)
- *Sažalilo mu se nad njom* (13)
σπλαγχνίζομαι
  - A) Isus dodiruje nosila (14)
  - B) Snaga Kristove riječi (15):
- Mladić se uspravio
- Progovorio (15)
  - Daje ga majci
  - C) Sav narod prepoznaće Božje djelo (16s)

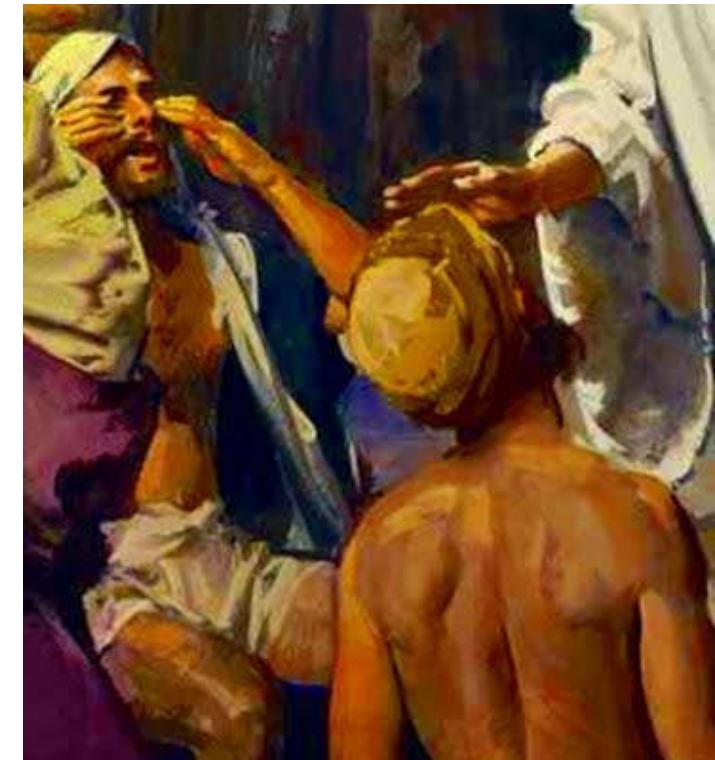
Roditeljska molba

- Dječakov otac:
- “k tebi sam doveo sina”
(Mk 9,17)
- Učenici bez rezultata (18)
- Molba: “imaj samilosti”
σπλαγχνίζομαι (22)
  - Kristova zapovijed:
  - definitivna (25): “Iziđi i više ne ulazi!”
  - Preda ga ocu (Lk 9,42)

Jerihonski slijepci (Mt 20,29-34)

- Gospodine, smiluj nam se!
– *kyrie eleison* (2x 30.31)
- Vikanje – kriza (od Post 4,10)
- Isus se zaustavlja, poziva,
ulazi u dijalog (32)
- Traži volju molitelja (32)
  - *smilovanje σπλαγχνίζομαι*
– odgovor na vapaj (34)
- Dodiruje njihov *vid* (34)
- Plod: slijede Isusa (34)

Čudesno umnažanje

- Motiv u Mt 15,32; Mk 8,2:
- Sažalilo mi se (1. l.)
σπλαγχνίζομαι
  - Prihvaća skroman prilog: 5+2
- Uzima, ZAHVALIVŠI, lomi
  - = na Posljednjoj večeri (1 Kor 11,23s):
- εὐχαριστήσας [*euharistesas*] → Euharistija

Isus Krist je lice Očeva milosrđa

Papa Franjo

Milosrđe u Bibliji

- **Zakon (Mojsije), molitva (David), vjersko znanje u srce (Jona)**
- **Gospodin u početku i pred kraj javnoga djelovanja**
  - Milosrđe postalo čovjekom (prispodobe)
- **Osobe (gubavac, slijepci) i mnoštvo (bolest, glad), obitelji (dijete majci, ocu)**
- **Osobna dirnutost: Ako hoćeš..., udovica-majka**
- **Daje sama sebe: Ovo je moje tijelo**

